

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра видавничої справи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

напрямок підготовки: 6.020303 Філологія (українська мова та література)

Інститут журналістики

2016 – 2017 рік

Робоча програма «Основи спеціальності» для студентів галузі знань 0203 «Гуманітарні науки», напряму підготовки 6.020303 «Філологія (українська мова та література)». – 17 с.

Розробник:

Полковенко Тарас Вікторович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри видавничої справи.

Протокол від “02” вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри видавничої справи

 (Масімова Л.Г.)

Години відповідають робочому навчальному плану.

Заступник директора Інституту журналістики з навчальної роботи

 (Росінська О.А.)

© Полковенко Т. В., 2016

© КУ імені Бориса Грінченка, 2016

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка	4 ст.
2.	Опис навчальної дисципліни	6 ст.
3.	Тематичний план навчальної дисципліни	7 ст.
4.	Навчально-методична карта дисципліни	8 ст.
5.	Програма навчальної дисципліни	9 ст.
6.	Самостійна робота	12 ст.
7.	Методи навчання	13 ст.
8.	Методи контролю	14 ст.
9.	Методичне забезпечення	16 ст.
10.	Питання до модульного контролю	16 ст.
11.	Рекомендована література	17 ст.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Основи спеціальності» розрахована для вивчення студентами галузі знань 0203 «Гуманітарні науки», напряму підготовки 6.020303 Філологія (українська мова та література) основних положень і принципів редакторської діяльності.

Робоча програма містить теоретичні та практичні розділи. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системою організації навчання. Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вивчення дисципліни «Основи спеціальності» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема, покликана сформувати у студентів навички редакторської роботи з різноплановими текстами.

Мета дисципліни полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням вимог видавничої галузі, а також формування у студентів відповідальності за підготовлену до публікації інформацію.

Завдання дисципліни:

- опанування знаннями, уміннями та навичками підготовки текстів до публікації;
- формування мотивації щодо посилення особистого професійного рівня та конкурентоспроможності в умовах сучасного ринку праці.

Компетентності, які студенти набувають у процесі вивчення курсу:

1. Знання сучасних проблем і завдань у редакторській діяльності;
2. Культуру редагування різнопланових текстів;
3. Здатність аналізу відповідності текстів інформаційним потребам суспільства;
4. Методичне забезпечення редакторської діяльності у системі традиційних та новітніх форматів підготовки текстових матеріалів до публікації.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки, (шифр і назва)	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.020303 Філологія (українська мова та література); (шифр і назва)	
Модулів – 1	Спеціальність: 	Рік підготовки
Змістових модулів – 1		2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5 (6)		3-й, 4-й
		Лекції
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«бакалавр»</u>	14+6 год.
		Практичні
		14+8 год.
		Модульний контроль
		4+2 год.
		Самостійна робота
		28+14 год.
		Вид контролю:
	Іспит – 30 год.	

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви розділів	Разом	Лекцій	Практ. заняття	Сам. робота	Мод. контроль
1.	Поняття про редагування	13	4	4	5	
2.	Авторський текст як основа видавничого оригіналу	15	4	4	5	2
3.	Методичні аспекти редагування	9	2	2	5	
4.	Логічні норми редагування	10	2	2	6	
5.	Поняття про стиль тексту	11	2	2	5	2
6.	Уявлення про композицію тексту	9	2	2	5	
7.	Фактаж у текстовому матеріалі	9	2	2	5	
8.	Заголовковий комплекс тексту	14	2	4	6	2
Разом		90/120	20	22	42	6/30
Разом за навчальним планом		120				

4. Навчально-методична карта дисципліни «Основи спеціальності»

Разом: 120 год., лекції – 20 год., практичні заняття – 22 год.,
самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6. Іспит – 30 год. Коефіцієнт: 3,5

Модулі	Змістовий модуль І							
Назва модуля	Аспекти редагування текстів							
Кількість балів за модуль	211 балів							
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Поняття про редагування (2 бали)	Авторський текст як основа видавничого оригіналу (2 бали)	Методичні аспекти редагування (1 бал)	Логічні норми редагування (1 бал)	Поняття про стиль тексту (1 бал)	Уявлення про композицію тексту (1 бал)	Фактаж у текстовому матеріалі (1 бал)	Заголовковий комплекс тексту (1 бал)
Практичні заняття	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (2+20 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (2+20 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (1+10 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (1+10 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (1+10 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (1+10 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (1+10 балів)	Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (2+20 балів)
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (25 x 3=75 балів)							
Самостійна робота	5 балів							
Види підсумкового контролю	Іспит (40 балів)							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Аспекти редагування текстів

ПЛАНІ ЗАНЯТЬ

Лекції 1-2. Поняття про редагування (4 год.)

План

Редагування – процес внесення змін в авторський текст.

Види редагування.

Редагування і авторський стиль.

Проблема коректності виправлень.

Комунікаційні особливості процесу редагування.

Редагування як підготовка тексту до друку: концептуальність виправлень.

Основні обов'язки редактора.

Практичні заняття 1-2. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (4 год.)

Основна література: 1-4

Додаткова література: 1-4

Лекції 3-4. Авторський текст як основа видавничого оригіналу (4 год.)

План

Оригінал як опрацьована й оформлена за встановленим порядком текстова та ілюстративна інформація, призначена для відтворення друкуванням.

Види і форми оригіналів.

Основні вимоги до оригіналів.

Рецензування авторського оригіналу.

Види рецензій та вимоги до них.

Практичні заняття 3-4. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (4 год.)

Основна література: 1-4

Додаткова література: 1-4

Лекція 5. Методичні аспекти редагування (2 год.).

План

Поняття про редакторський аналіз.

Розробка концепції видання.

Формування авторського оригіналу.
Етапність процесу редагування.
Початковий етап редагування.

Практичне заняття 5. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій
(4 год.)

Основна література: 1-4
Додаткова література: 1-4

Лекція 6. Логічні норми редагування (2 год.).

План

Комунікаційний ранг видання.
Проблематика логічного нормування тексту.
Логічна культура редактора.
Способи викладу тексту.
Класифікація способів викладу тексту.
Логічна структури різних видів тексту

Практичне заняття 6. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій
(4 год.)

Основна література: 1-4
Додаткова література: 1-4

Лекція 7. Поняття про стиль тексту (2 год.).

План

Проблеми стилю тексту.
Стилістичний рівень авторського матеріалу.
Редакторський аналіз комунікаційних векторів.
Способи викладу тексту.
Класифікація способів викладу тексту.
Логічна структури різних видів тексту.

Практичне заняття 7. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій
(4 год.)

Основна література: 1-4
Додаткова література: 1-4

Лекція 8. Уявлення про композицію тексту (2 год.).

План

Аналіз композиційної організації тексту.
Робота редактора над удосконаленням композиції тексту.
Підготовка допоміжної та службової частин тексту.

Комплексний підхід у роботі редактора з текстом.

Практичне заняття 8. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (4 год.)

Основна література: 1-4

Додаткова література: 1-4

Лекція 9. Фактаж у текстовому матеріалі (2 год.).

План

Особливості перцепції тексту.

Факти у структурі тексту.

Логічне впорядкування фактів.

Норми наведення фактів у сучасних інформаційних матеріалах.

Практичне заняття 9. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (4 год.)

Основна література: 1-4

Додаткова література: 1-4

Лекція 10. Заголовковий комплекс тексту (2 год.).

План

Принципи творення заголовкового комплексу.

Тематичний і логічний зв'язок елементів заголовкового комплексу.

Структурна специфіка заголовкового комплексу різножанрових текстів.

Практичні заняття 10-11. Редакційно-виробничий процес - за темою лекцій (4 год.)

Основна література: 1-4

Додаткова література: 1-4

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

- Визначити специфіку тексту як продукту мовленнєвої діяльності.
- Підготувати таблицю «Структура тексту».
- Створити презентацію про заголовки тексту.
- Розробити пам'ятку про літературні норми редагування тексту.
- Скласти список логічних норм редакторської роботи з текстом.
- Занотувати послідовність редакторського аналізу тексту.
- Підготувати схему комплексної роботи редактора з текстом.
- Дібрати приклади видавничої продукції з нечіткою тематичною структурою.

Основна література: 1-4;

Додаткова література: 1-4.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль	Академічний контроль	Бали
Теми курсу		
Поняття про редагування Авторський текст як основа видавничого оригіналу Методичні аспекти редагування Логічні норми редагування Поняття про стиль тексту Уявлення про композицію тексту Фактаж у текстовому матеріалі Заголовковий комплекс тексту	Підсумковий модульний контроль	5
Разом: 42 год.		

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Семінарські.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного)
контролю

Вид діяльності	Бал	Σ балів
1. Відвідування лекцій	1	10 x 1 = 10
2. Відвідування практичних занять	1	11 x 1 = 11
3. Виконання практичних занять	10	11 x 10 = 110
4. Виконання модульних контрольних робіт	25	3 x 25 = 75
5. Самостійна робота	5	5
РАЗОМ БАЛІВ		211

Розрахунок коефіцієнту: $211 : 60 = 3,5$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат.

- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

**Порядок переведення рейтингових показників успішності у
європейські оцінки ECTS**

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль I								Модульні Контрольні роботи	Самостійна робота	Відвідування
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
20	20	10	10	10	10	10	20	75	5	21

Коефіцієнт – 3,5

9. Методичне забезпечення

- Конспекти лекцій;
- Навчальні посібники;
- Робоча навчальна програма;
- Контрольні завдання для тематичного оцінювання навчальних досягнень;
- Засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

10. Питання до модульного контролю

1. Текст у системі комунікаційної діяльності.
2. Методи аналізу тексту.
3. Організація тексту як чіткої інформаційної структури.
4. Основи структурного аналізу тексту.
5. Аспекти редакторської роботи із заголовками.
6. Способи удосконалення тексту.
7. Принцип комплексності у роботі редактора з текстом.
8. Характеристики тематичної організації тексту.

11.Рекомендована література

Основна:

1. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. / Т.А. Єщенко. – К. : Академія, 2009. – 264 с.
2. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту / М. Крупа. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
3. Різун В. В., Мамалига А. І., Феллер М. Д. Нариси про текст: Теоретичні питання комунікації і тексту. – К.: Київ. ун-т, 1998.
4. Текстознавство : Підручник / К.С.Серажим. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 527 с.

Додаткова:

1. Іванченко Р.Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. - К., 1991.
2. Іванов В.Ф. Контент-аналіз: Методологія і методика дослідження ЗМК: Навч. посібник / Наук. ред. А.З. Москаленко. - К.,1994. - 112 с.
3. Бабенко Л. Г. Лингвистический анализ текста. Теория и практика: учебник; практикум / Л. Г. Бабенко, Ю. В. Казарин. – М.: Наука, 2005. – 496 с.
4. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. – М.: КомКнига, 2006. – 144 с.